

Öğretmen Adaylarının Grup Çalışmalarına İlişkin Algıları

Gürcü KOÇ ERDAMAR¹
Hüsne DEMİREL²

ÖZET

Bu çalışmada öğretmen adaylarının grup çalışmalarına ilişkin algıları, grup çalışmalarında etkili buldukları özellikler ve yaşanan problemler saptanmaya çalışılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinde, farklı bölümlerin 3. ve 4. sınıflarında okuyan 245 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veriler açık uçlu sorulardan oluşan bir anket ile toplanmıştır. Ayrıca 5 bölümden toplam 15 öğrenci ile 3 kişilik gruplar halinde yarı yapılandırılmış grup görüşmeleri yapılmıştır. Anket formları ve görüşmeler incelenmiş ve verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Öğretmen adaylarına göre grup çalışmalarının en etkili özelliklerinin grup önünde konuşma becerisi kazandırma, farklı bakış açılarını görme ve öğretmenlik becerisi kazandırma; en çok yaşanan problemlerin ise grupta bazı öğrencilerin çalışıp diğerlerinin görevini yerine getirmemesi, çekişen öğrencilerin geri planda kalması, bazı öğrencilerin kağıttan okuması ve anlamamanın zorlaşması ile grup içi etkileşimde sorunlar yaşanması olduğu görülmüştür.

ANAHTAR KELİMELEER: Grup çalışmaları, öğretmen yetiştirme, öğretmen adayı, algı.

Preservice Teachers' Perceptions of Group Work

ABSTRACT

The study was designed to examine the ideas of preservice teachers concerning the effective features and problems of group work. The population of the study consisted of the 245 preservice teachers of Gazi University Vocational Educational Faculty. A questionnaire comprised of open-ended questions was used. In addition, 15 students, being 3 in each program, were interviewed in a group. The questionnaire and interviews were examined and content analysis method was used for the analysis of the data. The most effective features of group work were; the ability to talk in front of a group, knowing different ideas and attaining the experience of teaching. Also the problems of the group work were; taking over the same work by a few students, that other students cannot take their responsibility, working individual not group, some students read the presentation

---

¹Yrd.Doç.Dr., Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, gurkoc@gazi.edu.tr,

²Yrd.Doç.Dr., Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Aile Ekonomisi ve Beslenme Eğitimi Bölümü, husnedem@gazi.edu.tr

from the paper and difficult to understanding, and disagreement in the group communication.

KEYWORDS: Group work, teacher training, preservice teacher, perception.

GİRİŞ

Grup çalışmaları yükseköğretimde çok sık kullanılan, öğrencilerin görüşlerini rahatlıkla açıklamalarına, farklı bakış açılarını tanımalarına ve diğer öğrencilerle ortak anlamlar yaratmalarına yardımcı olan önemli yöntemlerden birisidir. Bu öğretim yöntemi, öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmesi, farklı fikirlere hoşgörülü olma ve kendine güvenme gibi amaçların gerçekleşmesine katkıda bulunmaktadır (Johnson & Johnson, 2002; Shachar & Sharan, 1994; Slavin, 1995; Webb & Farivar, 1999). Bilginin öğretmenden öğrencilere doğrudan aktarılamayacağı; bilginin birey tarafından etkin olarak yapılandırıldığı ve bu yapılandırma sürecinde sosyal etkileşimin önemli bir yer tuttuğu düşünülürse, grup çalışmalarına ve işbirliğine dayalı öğrenmeye neden bu kadar önem verildiği anlaşılabilir. Öğrencilerin bireysel değil, grup olarak çalışması ve grupla öğrenmesi, işbirliğine dayalı öğrenmenin temelini oluşturur.

İşbirliğine dayalı öğrenme, ortak öğrenme amaçlarını en üst düzeyde gerçekleştirmek üzere öğrencilerin küçük gruplar halinde işbirliği içerisinde birlikte çalışması esasına dayalı etkileşimli bir öğrenme-öğretme yöntemidir (Johnson, Johnson & Smith, 1998). İşbirliğine dayalı öğrenmenin farklı konu alanlarında başta başarı ve tutum olmak üzere pek çok öğrenme ürünü üzerindeki olumlu etkisini ortaya çıkaran çok sayıda araştırma vardır (Erdem, 1993; Gömleksiz ve Özyürek, 1994; Gömleksiz ve Onur, 2005; Hevedanlı, Oral ve Akbayın, 2005; Johnson ve Johnson, 2000; Johnson, Johnson ve Smith, 1991; Johnson, Johnson ve Stanne, 2000; Lazarowitz, Baird ve Bowlden, 1996; Lazarowitz ve diğ., 1994; McGuire, 1992; Oral, 2000; Sezer ve Tokcan, 2003; Sharan, 1995; Slavin, 1991; Tamışlı ve Sağlam, 2006; Tauer ve Harackiewicz, 2004; Cartney and Rouse, 2006).

İşbirliğine dayalı öğrenme, temelde bir grupla öğrenme yöntemidir. Felder and Brent (1996), grup çalışmalarının her düzeyde etkili kullanıldığında öğrenme isteğini ve bilginin kalıcılığını artırdığını, anlamlı öğrenmeye yardımcı olduğunu belirtmektedir. Ancak bazı grup çalışmalarında, istenilen verim gerçekleşmemektedir. Hatta öğrencilerin grup çalışmalarına ilişkin olumsuz algılarını ortaya koyan bazı araştırmalara da rastlanmaktadır (Gatfield, 1999; White ve diğ., 2005). Bazı öğrenciler grup çalışmalarından hoşlanmamakta ve grupla çalışmak yerine bireysel öğrenmeyi tercih etmektedir (Felder & Brent, 1996). Sonuç olarak iyi planlanmamış ve uygulanmamış grup çalışmalarının öğrencilerin işbirliğine dayalı öğrenmeden üst düzeyde yararlanmasını engellediği söylenebilir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi, her grup çalışmasının işbirliğine dayalı öğrenme niteliklerini taşımamasıdır. İşbirliğine dayalı öğrenme sırasında yaşanan problemleri inceleyen bazı araştırmalarda en önemli sorunların, grup üyeleri arasında anlaşmazlık, sorumluluklarını yerine

getirmeme ve arkadaşlarından bilgiyi saklama olduğu görülmüştür (Gatfield, 1999; Mello, 1993; Walker, 2001; White ve diğ., 2005). Sonuç olarak işbirliğine dayalı öğrenmenin temelini oluşturan paylaşım ve olumlu bağlılık, her grup çalışmasında oluşmayabilir.

Bir grup öğrencinin aynı masada oturarak kendi konusuna çalışması ve bu arada arkadaşları ile konuşmasına izin verilmesi işbirliğine dayalı öğrenme olarak düşünülmemelidir (Johnson ve Johnson, 1991). Geleneksel grup çalışmalarında olumlu bağımlılığın olmadığı ve bir üyenin gruptaki diğer üyelerin öğrenmesine katkı sağlamadığı görülmektedir (Bilen, 1999). Grup üyeleri arasındaki anlaşmazlık ve üyelerin hepsinin görevini yerine getirmemesi grup çalışmalarında en sık rastlanılan problemlerdir (Bilen, 1999; Mello, 1993). Bunun dışında yaşanan diğer problemler, öğrencilerin konuları bölerek bireysel çalışması, grupların ders dışında bir araya gelememesi ve sunu yapacak grup dışında diğer öğrencilerin derse hazırlanmadan gelmeleridir. Oysa işbirliğine dayalı öğrenmede her üye, diğerlerinin öğrenmesinden yani grubun başarısından ya da başarısızlığından sorumludur. Bu sorunların giderilebilmesi için sıklıkla uygulanan grup çalışmalarının işbirliği niteliği taşıyıp taşımadığı araştırılmalı ve geleneksel grup çalışması yapısından çıkarılarak işbirliğine dayalı öğrenmeyi gerçekleştirmesi sağlanmalıdır.

Araştırmacının görev yaptığı Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi'nde öğrencilerle yapılan informal görüşmelerde, grup çalışmalarından çok şikayetçi oldukları ve derslerde artık grup çalışması yapmak istemedikleri ortaya çıkmıştır. Bunun üzerine fakültede grup çalışmalarının nasıl yürütüldüğü, işbirliğine dayalı öğrenme niteliklerini taşıyıp taşımadığı, grup çalışmalarının etkili yanları, grup çalışmalarında yaşanan problemler ile nasıl geliştirilebileceğine ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerinin alınmasına karar verilmiştir. Ayrıca hem ülkemizde hem de yurt dışında işbirliğine dayalı öğrenmenin etkisine ilişkin çok çalışma yapılmış olmasına rağmen, okullarda sıklıkla uygulanmakta olan grup çalışmalarının işbirlikçi nitelikte olup olmadığı ve öğrenciler ile öğretimin elemanlarının grup çalışmalarını nasıl algıladıklarına ilişkin pek fazla çalışma bulunmamaktadır (McManus & Gettinger, 1996). Buna göre bu çalışmanın amacı, öğretmen adaylarının grup çalışmalarına ilişkin algılarını saptamaktır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma öğretmen adaylarının grup çalışmalarına ilişkin algılarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın amacına bağlı olarak hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşlerini saptamak için anket ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada, Mesleki Eğitim Fakültesi'nin beş öğretmenlik programında okuyan 3. ve 4. sınıf öğrencileri yer almıştır. Bu öğrencilerin seçilmesinin nedeni 1. ve 2. sınıf öğrencilere oranla daha fazla sayıda grup çalışmalarına katılmış olmalarıdır.

Buna göre, 245 öğrenci araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Öğrencilerin demografik bilgileri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Bilgilerinin Dağılımı (N=245)

Demografik özellikler	N	%
Cinsiyet		
Kız	212	86.5
Erkek	33	13.5
Sınıf düzeyi		
3. sınıf	152	62.3
4. sınıf	93	37.7
Bölümü		
Aile Ekonomisi ve Beslenme	60	24.5
Uygulamalı Sanatlar	50	20.2
El Sanatları	48	19.8
Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı	45	18.4
Çocuk Gelişimi ve Okulöncesi Eğitimi	42	17.1

Öğrencilerin %86.5’i kız, % 13.5’i erkek; %62.3’ü 3. Sınıf, 37.7’si 4. sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin % 24.5’i Aile Ekonomisi ve Beslenme, % 20.2’si Uygulamalı Sanatlar, % 19.8’i El Sanatları, % 18.4’ü Giyim Endüstrisi ve Moda Tasarımı, % 17.1’i Çocuk Gelişimi ve Okulöncesi Eğitimi bölümündedir.

Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Anket

Öğrencilerin fakültede katıldıkları grup çalışmalarının etkililiğine ilişkin algılarını belirlemek için araştırmacı tarafından geliştirilen bir anket kullanılmıştır. Ankette 11 soru yer almıştır. Altı kapalı uçlu soru, kaç derste grup çalışması yapıldığı, grup çalışmasının kaç hafta süre ile uygulandığı, grup çalışması/bireysel çalışma tercihi, grup çalışmasının öğrenmeye etkisi ve grup çalışmalarının hangi derslerde etkili olduğu; beş açık uçlu soru öğretmen adaylarına göre öğretim elemanlarının grup çalışmalarını tercih nedenleri, grup çalışması sırasında nasıl davrandıkları, grup çalışmasının etkili yanları, grup çalışmasında yaşanan problemler ile grup çalışmasının geliştirilmesine yönelik önerilere yöneliktir.

Anket öncelikle uzman görüşüne sunulmuştur. Eğitim bilimleri alanında öğretim elemanı olan altı uzmandan alınan öneriler doğrultusunda sorularda gerekli değişiklikler yapılmıştır. Daha sonra bu sorular farklı bölümlerden seçilen 12 kişilik bir öğrenci grubuna uygulanmıştır. Öğrencilerden gelen yanıtlara göre soruların anlaşılabilirliği ve gerekli verileri sağlayıp sağlayamayacağı kontrol edilmiştir.

Yarı yapılandırılmış görüşme formu

Her bölümden üçer öğrenci ile grup görüşmesi (toplam 15 öğrenci) yapılmıştır. Merriam (1988), araştırmacılar geçmişteki olaylar ve deneyimlerle ilgilendiğinde görüşme yönteminin etkili olduğunu bildirmektedir. Bu çalışmada da katılımcıların daha önceki derslerinde yaptıkları grup çalışmalarına ilişkin algıları araştırıldığı için, yarı yapılandırılmış görüşme tercih edilmiştir. Görüşmeler 30-40 dakika sürmüş, araştırmacı tarafından notlar alınmıştır. Görüşme formunda beş soru yer almıştır. Ankette olduğu gibi, öğretmen adaylarının grup çalışmalarının etkili buldukları özellikleri ile yaşadıkları problemleri belirtmeleri istenmiştir. Görüşmeler sırasında öğretmen adaylarından görüşlerini ayrıntılı olarak açıklamaları beklenmiştir. Görüşme formu ile ilgili olarak dört eğitim bilimlari uzmanından görüş alınmış ve beş öğrenci ile görüşme yapılarak, soruların anlaşılabilirliği gözden geçirilmiştir.

Verilerin Analizi

Anket formundan elde edilen ve görüşmeler sırasında gelen yanıtlar incelenmiş ve verilerin analizinde içerik analizi yöntemi kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 1999). İlk olarak veriler kodlanmış (coding), sonra bunlar sınıflandırılarak temalar belirlenmiştir. Belirlenen temalara ve kodlara göre veriler analiz edilmiş ve araştırma yazılırken aynı temaların geçtiği anketler ve görüşme formları birlikte gözden geçirilmiştir. Anket formundan elde edilen veriler üzerinde yüzde ve frekans hesaplanmıştır.

BULGULAR ve YORUM

Kapalı uçlu sorulardan elde edilen verilere göre, öğrencilerin grup çalışması yaptıkları ders sayısı 1-20 ders arasında değişmektedir, yoğunluk 10 derstir (% 25.3). Grup çalışması yapılan hafta sayısı 1-14 hafta arasında değişmektedir, yoğunluk 14 haftadır (% 26.4). Buna göre katılımcıların tamamı grup çalışması yapmıştır.

Öğretmen adaylarının yarısına yakını grup çalışmasını etkili bulurken (%44.5), yine yarıya yakın bir kısmı grup çalışmasının bilgileri öğrenmeyi zorlaştırdığını (%42.6) belirtmiştir. Buna göre öğretmen adaylarının yarısından fazlasının grup çalışmalarını etkili bulmadıkları anlaşılmaktadır. Grubun %60.4'ü bireysel çalışmayı tercih etmekte, %69.8'i grup çalışmasını daha çok eğitim bilimlari derslerinde etkili bulmaktadır. Öğretmen adaylarının %60'ının grup yerine bireysel çalışmayı tercih etmesi düşündürücüdür. Adaylar, görüşmelerde de grup çalışmalarında yaşanan sorunlardan sıklıkla söz etmiş ve bireysel çalışmanın daha az yorucu olduğunu dile getirmişlerdir.

Açık uçlu beş soru üzerinde hem içerik analizi yapılmış, hem de yüzde ve frekans hesaplanmıştır. Öğrencilerin görüşleri, frekansı en fazladan başlayarak sıralanmıştır. Tablo 2'de öğretmen adaylarına göre öğretim elemanlarının grup çalışmalarını kullanma nedenleri verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Adaylarına Göre Öğretim Elemanlarının Grup Çalışmasını Kullanma Nedenleri

Nedenler	N	%
Öğrenciyi araştırmaya yöneltmek için	210	85.7
Öğrenciyi etkin kılmak için	203	82.9
Derse ilgiyi artırmak için	99	40.4
Farklı yöntem kullanmış olmak için	93	38.0
Öğrencinin dikkatini çekmek için	84	34.3
Dersi anlatmamak için	80	32.6

Tablo 2'ye göre, öğretmen adaylarının %85.7'i öğrenciyi araştırmaya yöneltmek, %82.9'u öğrenciyi etkin kılmak, %40.4'ü derse ilgiyi artırmak, %38.0'i farklı yöntem kullanmış olmak, %34.3'ü öğrencinin dikkatini çekmek ve %32.6'sı dersi anlatmamak için öğretim elemanlarının grup çalışmasını uyguladığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının grup çalışmalarının kullanılma nedenini en fazla, öğrenci etkinliği ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Ancak bunun yanında grubun üçte biri, öğretim elemanının dersi anlatmamak için bu yöntemi seçtiğini düşünmektedir. Görüşmelerde de bu nedenlere benzer görüşler dile getirilmiştir:

Bence hocalarımızın grup çalışmalarını tercih etme nedeni, bizi etkin kılmak ve farklı kaynaklardan araştırma yaparak derse hazırlıklı gelmemizi sağlamak.

Dersi öğretmenin anlatması yerine grup çalışmalarının yapılması derse olan ilgiyi artırıyor.

Hepsi için geçerli değil ama bazı hocalar dersi anlatmaktan hoşlanmıyor, konular gruplara dağıtılıyor, sunular yapılıyor, hoca dersi anlatmak istemiyor. Aslında bakarsanız ders yapmak istemeyen, derse girmekten sıkılan hocalar bile var.

Öğrencilere grup çalışmaları sırasında öğretim elemanlarının nasıl davrandıkları sorulmuş ve gelen cevaplar Tablo 3'de verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Adaylarına Göre Grup Çalışmaları Sırasında Öğretim Elemanlarının Davranışları

Grup Çalışmalarında Öğretim Elemanlarının Nasıl Davrandığı	N	%
Grup çalışmaları sunulurken kendi görüşleri ile katkıda bulunma	181	73.9
Grup üyelerinin hazırlıklarını önceden kontrol ediyor	157	64.1
Grubun sunusu için gerekli hazırlıklara yardım ediyor	150	61.2
Grup çalışmaları sırasında çıkan sorunlara çözümler öneriyor	52.2	
Gruplara ders dışında zaman ayırmıyor ve ilgilenmiyor	128	24.1
Açık ve amaca uygun sorular sorarak öğrencileri yönlendirmiyor	59	22.9
Kendi kendini değerlendirme olanağı vererek öğrenci sorumluluğunu desteklemiyor	56	15.1
Grup sunusu sırasında hiç görüş belirtmiyor, bazı bilgileri anlatmakta zorlanıyor	37	
	31	12.7

Tablo 3'e göre, öğrencilerin yarıdan çoğu grup çalışmaları sunulurken öğretim elemanının görüşleri ile katkıda bulunduğunu (%73.9), grup üyelerinin hazırlıklarını önceden kontrol ettiğini (%64.1), grubun sunusu için gerekli hazırlıklara yardım ettiğini (% 61.2), grup çalışmaları sırasında çıkan sorunlara çözümler önerdiğini (%52.2) belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarına göre öğretim elemanlarının grup çalışmaları sırasında en fazla yaptığı davranış, sunu sırasında görüşleri ile katkı sağlamaktır. Öğrenciler görüşmeler sırasında, öğretim elemanının sunu sırasında görüşlerini belirtmesinin, örnekler ve araştırmalarla katkı sağlamasının çok önemli olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca öğrenciler, öğretim elemanı grup sunusu sırasında hiç konuşmadığında, o dersin oldukça verimsiz geçtiği ve öğrenmenin tamamen grubun verimine bağlı olduğu üzerinde durmuşlardır. Daha önce de belirtildiği gibi grubun %69.8'i eğitim bilimleri derslerinde yapılan grup çalışmalarını daha etkili bulmaktadır. Görüşmelerde de öğrenciler, bazı alan hocalarının kendileriyle grup dışında görüşmediğini ve grup çalışmasını yönlendirmediğini, sunular sırasında da çok fazla katkı sağlamadığını söylemiştir. Buna göre alan derslerine giren bazı öğretim elemanlarının işbirliğine dayalı öğrenme yöntemleri ve grup çalışmalarını nasıl yönlendirmeleri gerektiği hakkında bilgilerinin çok yeterli olmadığı düşünülebilir. Özer (2002) tarafından gerçekleştirilen bir çalışmada da, ilköğretim öğretmenlerinin grup çalışmaları ve işbirliğine dayalı öğrenme yöntemleri konusunda bilgisiz oldukları ve nasıl davranacaklarını bilmedikleri ortaya çıkmıştır.

Öğretim elemanlarının grup çalışmaları sırasında daha az yaptıkları davranışlar ise grup sunusu sırasında hiç görüş belirtmemek (%12.7), öğrenci sorumluluğunu desteklememek (%15.1), öğrencileri sorularla yönlendirmemek (%22.9) ve ders dışında gruplara zaman ayırmamaktır (%24.1). Görüşmeler sırasında da öğretmen adayları öğretim elemanlarının ders dışında kendilerine zaman ayırmamasından ve yönlendirmemesinden şikayetçidir. Bu davranışlar daha az yapılmakla birlikte, yine de bazı öğretim elemanlarının sunu sırasında hiç konuşmadığı ve öğrencilere soru sormadığı görülmektedir. Görüşmelerde de bazı öğrenciler öğretim elemanının sınıfta yokmuş gibi sessizce oturduğunu söylemişlerdir.

Bazı hocalarımızı ders dışında hiç göremiyoruz. Sunumuzun içeriğini göstermek, yapacağımız etkinlikler hakkında görüş almak istiyoruz ama, hocalara ulaşamıyoruz.

Ben grup çalışmamızla ilgili bir fikir almak için alan hocamızın yanına gitmiştim, hoca bana asla fikir vermeyeceğini, grubun düşünmesi gerektiğini söyledi. Zaten günlerce düşünmüş ve ne yapacağımıza karar verememiştik.

Sunu yaparken, bir yerde takıldım. Hocaya baktım, belki bana yardım eder ve bu konuyu açıklar diye. Ama hoca bana hiç bakmadı, açıklamada yapmadı, ben de takıldığım yeri hiçbir şey olmamış gibi geçtim ve sunuya devam ettim.

Öğretmen adaylarına grup çalışmalarının en etkili özellikleri sorulmuş ve cevaplar Tablo 4'de gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarına Göre Grup Çalışmalarının En Etkili Özellikleri

En Etkili Özellik	N	%
Grup önünde konuşma becerisi kazandırma	210	85.7
Farklı bakış açılarını tanıma	203	82.9
Öğretmenlik becerisi kazandırma	169	69.0
Öğretmen ve öğrenci arasında iletişimi artırma	148	60.4
Kendine güven duygusu kazandırma	138	56.3
Sorumluluğu destekleme	132	53.9
Araştırma becerilerini geliştirme	132	53.9
Paylaşma, yardımlaşma ve dayanışma	99	40.4
Anlamlı ve kalıcı öğrenme	94	38.4
Sınıftaki diğer öğrencileri tanımaya yardımcı olma	80	32.7
Bireysel rekabeti azaltma	69	28.2
Öğrenciler arasında olumlu bağlılık duyguları yaratma	67	27.3
Problem çözmeyi destekleme	62	25.3
Sınıfın derse katılımını sağlama, daha ilgi çekici olma ve dersten alınan zevki artırma	55	22.4

Öğrencilere göre grup çalışmalarının en etkili yanı, öğrencilere grup önünde konuşma becerisi kazandırmasıdır (%85.7). Görüşmelerde de öğrenciler sunular sayesinde, bir topluluk önünde konuşurken heyecanlarının azaldığını söylemişlerdir. Grup çalışmaları kapsamında yapılan sunular, öğrencilerin sınıf yönetimi becerilerini kazanmalarına da yardımcı olmaktadır. Öğrencilere göre grup çalışmalarının en etkili yanlarından bir diğeri de farklı görüşlerin ortaya çıkmasına olanak tanınmasıdır (%82.9). Öğrenciler farklı bireylerin bir arada olmasının zorluklarının yanı sıra, grup çalışmalarında bir kişinin aklına gelmeyecek çok değişik ve orijinal fikirlerin oluşturulduğunu vurgulamaktadır.

Yapmış olduğumuz grup çalışmalarında görüş alış-verişinde bulunduk, çok farklı düşünceler ortaya çıktı ve en önemlisi yaratıcılığımız gelişti.

Grup çalışması sırasında sık sık beyin fırtınası yaptık ve yaratıcı fikirler ortaya çıkardık.

Öğrencilerin çoğu (%69.0) grup çalışmalarının öğretmenlik için iyi bir hazırlık olduğunu belirtmektedir. Özellikle grup çalışmalarının sunulması, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi, öğrencilerle iletişim kurma, konuşma becerisini geliştirme, farklı yöntem-teknik kullanma, kendine güven duyma gibi konularda uygulama yapmalarına ve kendilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır.

Benim heyecanımı yok etti. Şimdi kendime daha fazla güveniyorum, iyi bir öğretmen olabilirim diye düşünüyorum.

Sunular sırasında farklı öğretim yöntem-teknikleri ve öğretim materyalleri kullanıyoruz. Bu da bizi öğretmenlik uygulamalarına

hazırlıyor. Özellikle eğitim bilimleri hocaları sunular sırasında bizi farklı yöntem ve teknik kullanmak için destekliyor.

Grup çalışmaları, öğretmen adaylarına göre öğrenci-öğretim elemanı etkileşimini desteklemektedir (%60.4). Görüşmelerde de öğrenciler grup çalışmaları sayesinde öğretim elemanları ile ders dışında görüştiklerini, odalarını öğrendiklerini ve fikir alış-verişinde bulduklarını söylemişlerdir. Öğretmen adaylarına göre, grup çalışmalarının bir diğer yararı ise, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini geliştirmesidir (%56.3). Öğrencilerin araştırıp hazırladıkları konuları, sınıf önünde sunması güven ve başarı duygularını artırmaktadır.

Öğrencilerin yarısından fazlası (%53.9), grup çalışmalarının en etkili özelliklerinden birisinin sorumluluk duygusunu geliştirmesi olduğunu belirtmektedir. Öğrencilerin görüşlerinden alıntılar aşağıda verilmiştir:

Grup çalışmaları arkadaşlar arasında karşılıklı sorumluluk ve işbirliği duygularını geliştiriyor. Herkes kendi üzerine düşeni yaptığı sürece keyifli ve başarılı bir teknik olduğunu düşünüyorum.

Öğretmen adaylarına göre grup çalışmaları öğrencilerin araştırma yapma becerilerini geliştirmektedir (%53.9). Grup üyeleri kendi aralarında görev dağılımı yapmakta, her üye farklı kütüphanelere giderek ya da interneti kullanarak araştırma yapmaktadır. Ayrıca görüşmelerde öğrencilerin büyük çoğunluğu bu konuda görüş bildirmiştir:

Grup çalışmaları sayesinde konuyla ilgili ayrıntılı araştırma yapma imkanı buluyoruz, arkadaşlarımız farklı kaynaklardan inceleme yapıyor ve bu da konuyla ilgili donanımızı artırıyor.

Öğrencilere göre grup çalışmaları, öğretmen adaylarının kendi aralarındaki yardımlaşma ve paylaşmayı desteklemekte (%40.4), sınıftaki diğer arkadaşlarını tanımaya yardımcı olmaktadır (%38.4). Bunların dışında grup çalışmaları bireysel rekabeti azaltmakta (%32.7), öğrenciler arasında olumlu bağlılık duyguları yaratmakta (%27.3) ve derse katılımı artırmaktadır (%22.4).

İşbirliği içinde yardımlaşmayı, paylaşmayı ve birbirimize güvenmeyi öğreniyoruz.

Üç yıl boyunca farklı derslerde grup çalışması yaptık. Hem arkadaşlarla bir amaç etrafında toplandık hem de hiç tanımadığımız arkadaşlarla etkileşimimiz arttı.

Ders dışı hazırlık aşaması arkadaşlarla daha fazla kaynaşmamızı sağlıyor.

Daha sabırlı, paylaşımcı ve yardımcı olmayı öğrendim.

Çalışmanın ilginç sonuçlarından birisi de, öğretmen adaylarının %38.4'üne göre grup çalışmalarının anlamlı öğrenmeyi desteklemesidir. Başka bir çalışmada

üniversite öğrencilerinin yalnızca %18'i grup çalışmalarının öğrenmeyi desteklediğini, %11'i ise çalışma zamanını artırdığını belirtmiştir. Yine bu araştırmada öğrencilerin ancak %48'i işbirliğine dayalı öğrenme ile ilgili olumlu algılara sahiptir (Phipps ve diğ., 2001). Yukarıdaki araştırmaya kıyasla, bu araştırmada öğretmen adaylarının grup çalışmalarının öğrenmeye etkisi konusunda daha olumlu algılara sahip oldukları görülmektedir. Ancak yine de öğretmen adaylarının yalnızca üçte biri grup çalışmalarının öğrenmeye etkisinden söz etmektedir. Yine grubun ancak %25.3'ü grup çalışmalarının problem çözme yetisini geliştirdiğini belirtmektedir.

Öğretmen adayları grup çalışmalarının bilişsel alan öğrenmelerinden çok duyuşsal alan öğrenmelerine katkı sağladığını görüşmektedir. Literatür incelendiğinde bazı araştırmalarda grup çalışmalarının hem başarı hem de tutumu etkilediği (Açıkgöz, 1992; Gordon, 1986; Lazarowitz ve diğ., 1999; Slavin, 1991), bazı araştırmalarda başarı üzerinde daha fazla etkiye sahip olduğu (İflazoğlu, 2003; Tarım, 2003), bazı araştırmalarda ise bu çalışmada olduğu gibi, daha çok duyuşsal alana etkide bulunduğu belirlenmiştir (Capozzi, 1990; Kosters, 1991; Phelps 1990).

Tablo 5'de öğretmen adaylarına göre grup çalışmalarında yaşanan problemler verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Adaylarına Göre Grup Çalışmalarında Yaşanan Problemler

Problemler	N	%
Birkaç öğrencinin görev üstlenmesi, sorumsuzluk	181	73.9
Grup çalışmasının bireysel çalışmaya dönüşmesi	157	64.1
Kağıttan okuma, etkisiz bir sunu	155	63.2
Grup çalışmasına ders dışında zaman ayırmada problem	150	61.2
Grup içinde anlaşmazlık	148	60.4
Grup üyelerinin hepsine aynı notun verilmesi	127	51.8
Sunulara hazırlıksız gelinmesi	123	50.2
Öğretim elemanının ilgisiz olması	77	31.4
Bazı öğrencilerde grup bilincinin olmaması	70	28.7
Sınıf yönetimi deneyim eksikliği	63	25.7
Yeterli derecede araştırma yapılmaması	45	18.4
Bazı grup çalışmalarında üye sayısının çok olması	42	17.1
Grupta fikir çatışmalarının yaşanması	39	15.9

Öğretmen adaylarına göre grup çalışmalarında yaşanan en önemli problem, birkaç öğrencinin görev üstlenip diğerlerinin sorumluluklarını yerine getirmemesi (%73.9) ve bunun sonucunda arkadaşlık ilişkilerinin zedelenmesidir. Felder ve Brent'in (1996), araştırmasında da grup çalışmalarının en olumsuz yanının, bazı öğrencilerin sorumluluklarını yerine getirmemesi olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilere göre grup çalışmalarında yaşanan önemli problemlerden bir diğeri de gruba verilen konunun paylaşılması ve herkesin kendi konusunu araştırmasıdır (%64.1). Görüşmelerde de belirtildiği üzere, bazı gruplarda

öğrenciler gruptaki arkadaşlarının konusundan bile haberdar değildir. Kimse diğerinin çalışması ya da çalışmamasından sorumluluk duymamakta ve yalnızca kendi görevini yerine getirmektedir. Görüşmelerde de öğrenciler en çok bu konudan şikayetçidir.

*Grupta konu paylaşıyor ve herkes kendi konusundan sorumlu.
Yani grup çalışması değil, bireysel bir çalışma gibi oluyor.*

Öğrencilerin sunuyu kağıttan okuması, önemli ve önemsiz bilgileri birbirinden ayırt edememeleri grup çalışmalarının en etkisiz yönlerinden birisidir (%63.2). Görüşmelerde de öğrenciler en fazla bu konu üzerinde durmuştur:

*Bazı grupların bilgiyi çok ayrıntıya inerek anlatması ve gereksiz
birçok şeyden bahsetmesi ya da tam tersine çok yüzeysel geçmesi,
bilgiye güveni ve ilgiyi azaltmakta.*

Öğretmen adaylarının üzerinde durduğu sorunlardan birisi de, grup üyelerinin ders dışında biraya gelecek zaman bulamamalarıdır (%61.2). Görüşmelerde de adaylar, bu sorunla ilgili görüşlerde bulunmuşlardır. Öğrencilerin ders programlarının yoğun olması, alttan ya da üstten alınan dersler nedeniyle ortak boş zaman bulamamaları, öğrencilerin farklı bölgelerde oturmaları nedeniyle çalışma mekanı bulmada sıkıntı yaşamaları ders dışında çalışmalarına engel olmaktadır.

Grup içinde yaşanan anlaşmazlıklar da grup çalışmalarında yaşanan sorunlardan birisidir (%60.4). Öğretmen adayları görüşmelerde, grup içindeki bazı arkadaşlarının konuşmayı çok sevdiğini, bazılarının her şeyi kabullenip hiç katkı sağlamadığını, bazılarının kendi görüşlerini diğerlerine kabul ettirmeye çalıştığını belirtmiştir. Grup uyumlu çalışmadığında, öğrencilerin isteği azalmakta ve ortaya çıkan ürün de niteliksiz olmaktadır. Grup içi anlaşmazlıklar çözümlenmediğinde öğrenciler görevden bile uzaklaşabilmektedir (Gibbs, 1995).

Grup bireyleri anlamadığı zaman, grup çalışması kabusa dönüşüyor.

Grup çalışması genel anlamda sinir bozucu bir durum. Çünkü grupla iletişim kurmak ve uyum sağlamak çok zor. Bu yüzden birçok arkadaşımın aram bozuldu.

Öğretmen adaylarına göre grup çalışmalarının önemli sorunlarından birisi, grupta çalışan çalışmayan herkese aynı notun verilmesidir. Öğretmen adaylarının yarısı grup puanı verilmesinden memnun değildir (%51.8). Çünkü bu durumda gruba katkı sağlamayan öğrenciler de diğer çalışan öğrencilerle aynı puanı almaktadır. Grupta çok çalışan öğrenciler grup değil bireysel değerlendirme yapılmasını istemektedir. Salomon & Globerson'ın araştırmasında (1989), gruba katkı sağlayan öğrenciler, bazı öğrencilerin gruba hiçbir katkı sağlamadığı halde grup başarılı bulunduğu için iyi bir not aldığını görmüş ve grup çalışmalarına devam etmek istememiştir.

Öğretmen adaylarının yarısına göre (%50.2), grup çalışmalarında yaşanan problemlerden birisi de grupların sunulara hazırlıksız gelmesidir. Görüşmelerde de öğrenciler grup iyi hazırlanmadığında dersin oldukça verimsiz ve sıkıcı geçtiğinden söz etmiştir. Grup çalışmalarında yaşanan diğer problemler ise öğretim elemanlarının ilgisizliği (%31.4), bazı öğrencilerde grup bilincinin olmaması (%28.7), öğrencilerin sunu sırasında sınıfı iyi yönetememesi (%25.7) ve grup tarafından yeterince araştırma yapılmamasıdır (%18.4).

Gruptaki öğrenci sayısının artması da problemlerden birisini oluşturmaktadır (%17.1). Öğrencilerle yapılan görüşmelerde grup sayılarının bazen 8-10 arasında olduğu öğrenilmiştir. Grup üyelerinin sayısının çok fazla olması ya da öğrencilerin ders dışında grup çalışmasına çok fazla zaman ayırmak zorunda kalmaları, grup çalışmalarını olumsuz yönde etkilemektedir (Edgerton & McKechnie, 2002). Bazı öğrencilerin bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

*Gruptaki kişi sayısı en önemli sorun. Sayı çok olunca bir araya gelmek de zorlaşıyor.
Bir grup çalışmasında tam 8 kişiydik, her kafadan başka bir ses çıktığı için anlaşmak çok zor oldu. Zaten herkes bir arada toplantı da yapamadık, birine uyan gün ve saat bir diğerine uymuyordu.*

Öğretmen adaylarının grup çalışmalarının daha etkili uygulanması için önerileri sorulmuş ve bulgular Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen Adaylarına Göre Grup Çalışmasının Etkisini Artırıcı Öneriler

Öneriler	N	%
Öğrencilerin sorumluluk duygusu geliştirilerek	15	62.9
	4	
Her öğrencinin performansını ayrı değerlendirerek, grup puanı vermeyerek	12	51.4
	6	
Tüm sınıfın konulara hazırlıklı gelmesi sağlanarak	11	48.6
	9	
Zor konuları öğretmen kendisi anlatıp, öğrencinin önbilgisinin olduğu konularda grup çalışması yaptırarak	98	40.0
Grup çalışmalarını bir dönem değil, daha kısa süreli kullanarak	98	40.0
Grup içinde görev dağılımını öğretim elemanı kendisi yaparak	90	36.7
Öğretmen grup çalışması yaptırmayıp, konuları kendisi anlatarak	90	36.7

Öğrencilerin yarıdan fazlası öğrencilerin sorumluluk duygusu geliştirilerek (%62.9), her öğrencinin performansını ayrı değerlendirilip grup puanı verilmeyerek (%51.4), yarıya yakını ise tüm sınıfın konulara hazırlıklı gelmesi sağlanarak (48.6) grup çalışmasının daha etkili hale getirilebileceğini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının grup çalışmalarında tespit ettikleri sorunlara ilişkin öneriler geliştirdikleri görülmektedir.

Öğretmen adaylarının %40.0'ı zor konuları öğretmenin kendisinin anlatmasını, grup çalışmalarının kısa süreli uygulanmasını, % 36.7'si de grup içinde görev dağılımının öğretim elemanı tarafından yapılmasını ve öğretim elemanının hiç grup çalışması yapmayıp konuları sürekli kendisinin anlatmasını önermektedir. Görüldüğü gibi, grubun yarıya yakını grup çalışması yapılmasını istememektedir. Görüşmelerde de öğrenciler grup çalışmalarının bir dönem sürmesinden şikayet etmiş ve grup çalışması yapılacaksa bile dersin belli bir bölümünde yapılmasını ve kısa sürmesini istemiştir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Grup çalışmalarının öğretmen eğitiminde sıklıkla tercih edildiği ancak çok etkili kullanılmadığı görülmektedir. Öğretmen adayı görüşlerine göre fakültede yapılan grup çalışmalarının işbirliğine dayalı öğrenme niteliklerini çok fazla taşımadığı anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarına göre bazı grup çalışmalarında öğrenciler konuyu bölüşmekte ve sadece kendi konusuna hazırlanmaktadır. Bu da grup çalışmasının bireysel çalışmaya dönüşmesine yol açmaktadır.

Öğretmen adayları grup çalışmalarını yararlı bulmakla birlikte, öğrencilerde sorumluluk duygusu geliştiğinde ve grup değil bireysel değerlendirme yapıldığında daha etkili olacağını düşünmektedir. Öğrencilerin çoğunluğu böyle düşündüğüne göre, grup çalışmalarına istekli katıldıklarını düşünmek zorlaşmaktadır. Grup çalışmalarının öğrenciyi daha etkin kılması, öğrencinin daha fazla hazırlık yapmasını sağlaması ve bireylerarası iletişimi desteklemesi beklenir. Ancak grup içi iletişim sorunları, bir araya gelindiğinde anlaşamama ve zamanın boşa geçmesi grup çalışmalarını olumsuz yönde etkilemektedir. Hatta derse güdülenmiş ve grup çalışması yapmak isteyen öğrenciler, gruptaki diğer üyeler çalışmadığında hayal kırıklığına uğramakta ve kendisini çalışmadan çekmektedir (Pauli ve diğ., 2008). Yurt dışında yapılan bazı araştırmalarda da grup çalışmalarında benzer sorunların yaşandığı görülmektedir. Daly ve Worrell (1993), Feichtner ve Davis, (1985) tarafından yapılan araştırmalarda öğrencilerin grup arkadaşları ile sorun yaşadığı tespit edilmiştir. Öğrenciler grupla çalışma becerileri kazandığında ve grup çalışmaları etkili kullanıldığında, işbirlikli öğrenme yöntemleri kullanılabilir. Bazı öğretmen adaylarının grup çalışmalarında sorumluluklarını yerine getirmemeleri ve grup çalışmasına katkı sağlamamaları, üzerinde durulması ve çözümlenmesi gereken önemli sorunlardan birisidir.

Grup çalışmalarının etkisiz yönlerinden birisinin de, öğretmen adaylarının sunuları hala kağıttan yapması ya da bilgiyi ezberlemeye çalışmasıdır. Görüldüğü gibi üniversite düzeyinde bile öğrenciler önemli ve önemsiz bilgiyi birbirinden ayırt edememekte, ya konunun gereksiz ayrıntılarına girmekte ya da konuyu çok yüzeysel araştırmaktadır. Öğretmen adaylarına önemli bilginin nasıl ayırt edileceği kazandırılmalıdır.

Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerde derslerde genellikle grup çalışmalarının yapıldığı ve işbirliğine dayalı öğrenmenin diğer tekniklerinin kullanılmadığı saptanmıştır. Hep aynı tekniğin kullanılması öğrencilerin algılarını olumsuz yönde etkilemiş olabilir. Ayrıca grup çalışmalarının her derste kullanılması öğrencilerde bıkkınlığa yol açmış ve derslerin monotonlaşmasına yol açmıştır. Bazı öğrenciler bu tür çalışmaları yararsız bulmakta, üniversite öğretiminin öğretmen anlatımına dayalı olması gerektiğini düşünmektedir. Hatta bazıları öğretmenin konuları anlatmamak için bu yöntemi tercih ettiğini belirtmektedir. Araştırmanın ilginç bulgularından birisi de eğitim bilimleri derslerinde yapılan grup çalışmalarının daha etkili bulunmasıdır. Öğretmen adaylarının azımsanamayacak bir bölümü (%31.4), öğretim elemanlarının ilgisizliğinden söz etmektedir. Bu nedenle işbirliğine dayalı öğrenmenin özellikleri ve teknikleri konusunda öğretim elemanlarına yönelik seminerler düzenlenebilir.

Bazı öğrenciler grup çalışması sırasında hiçbir yardım alamadığı ve süreçte zorlandığı için grup çalışmalarına karşı direnç göstermekte ve bireysel çalışmak istemektedir. Bu durumda öğretim elemanının grupta görev dağılımına yardımcı olması, süreci izlemesi ve öğrencileri desteklemesi gerekir. Öğretim elemanları (özellikle eğitim bilimleri bölümü) grup çalışmalarının özellikleri, yararları ve grupta nasıl davranılması gerektiği konusunda öğrencilerini bilgilendirmeli, bu konuda yardım ve danışmanlık yapmalıdır.

KAYNAKLAR

- Açıkgöz, K.Ü. (1992). *İşbirlikli Öğrenme: Kuram, Araştırma, Uygulama*. Malatya: Uğurel Matbaası.
- Bilen, M. (1999). *Plandan Uygulamaya Öğretim*, Ankara: Takav Matbaacılık.
- Capozzi, L.M. (1990). The effect of cooperative and individual task. structure on concept learning feedback preferences achievement student interaction and attitude toward compiture based instruction, dissertation abstract international. *51*(1): 64.
- Cartney, P. & Rouse, A. (2006). The emotional impact of learning in small groups: Highlighting the impact on student progression and retention. *Teaching in Higher Education*, *11*, 79–91.
- Daly, J.P., & Worrell, D.L. (1993). Structuring group projects as miniature organizations. *Journal of Management Education*, *17*, 236–242.
- Edgerton, E., & McKechnie, J. (2002). Students' view of group-based work and the issue of peer assessment. *Psychology Teaching and Learning*, *2*, 76–81.
- Erdem, L. (1993). The difference between cooperative learning method and traditional method in terms of academic achievement in educational sociology course at higher education level , Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Feichtner, S.M., & Davies, E.A. (1985). Why some groups fail: A survey of students' experiences with learning groups. *The Organizational Behaviour Review*, 9, 58-73.
- Felder, M., & Brent, R. (1996). Navigating The Bumpy Road To Student-Centered Instruction. *College Teaching* 44(2): 43-47.
- Gatfield, T. (1999). Examining student satisfaction with group projects and peer assessment. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, 24, 365-377.
- Gibbs, G. (1995). *Learning in Teams: A Tutor Guide*. Oxford, Uk: The Oxford Centre For Staff Development.
- Gordon, A.B. (1986), Cooperative learning: a comparative study of attitude and achievement of two groups of grade seven mathematics classes, *Dissertation Abstract International*. 55(6): 392-395.
- Gömleksiz, M. & Özyürek, D. (1994). Türk Dili ve Edebiyatı dersinde uygulanan kubaşık öğrenme yönteminin erişiyeye, demokratik tutumlara ve benlik saygısına etkisi. *1. Eğitim Bilimleri Kongresi, Kuram-Uygulama-Araştırma: Bildiriler*. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Adana. 476-493.
- Gömleksiz, N. & Onur, E. (2005). İngilizce öğreniminde işbirlikli öğrenme yönteminin öğrenci başarısı üzerindeki etkisi, *Milli Eğitim*, 33 (166).
- Hevedanlı, M., Oral, B. & Akbayın, H. (2005). Biyoloji öğretiminde işbirlikli öğrenme ve tam öğrenme yöntemleri ile geleneksel öğretim yöntemlerinin öğrenci başarısına etkisi. *Milli Eğitim*, 33 (166).
- İflazoğlu, A. (2003). Çoklu zeka destekli kubaşık öğrenme yönteminin ilköğretim 5. sınıf öğrencilerinin fen bilgisi dersindeki akademik başarı ve tutumlarına etkisi, *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (2000). How can we put cooperative learning into practice, *The Science Teacher*, 67 (2).
- Johnson, D.W., & Johnson, R. T. (2002). Learning together and alone: Overview and meta-analysis. *Asia Pacific Journal of Education*, 22, 95-105.
- Johnson, D. W., Johnson, R.T. & Smith, K. A. (1991). *Active Learning: Cooperation in the College Classroom*. Edina, Mn: Interaction Book.
- Johnson, D.W., Johnson R.T.& Smith, K.A.(1998). Maximizing interaction through cooperative learning. *Aseprism*, 7, 24.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T & Stanne, M. B. (2000). *Cooperative Learning Methods: A Meta-Analysis*. 60 Peik Hall 159 Pillsbury Drive, S.E. Minneapolis, University Of Minnesota.
- Kosters, A. E. (1992). The effectiveness of cooperative learning in the traditional classroom on student achievement and attitude. *Dissertation Abstract International* 51(7).
- Lazarowitz, R.; Baird, J.H.; Hertz-Lazarowitz ,R. & Jenkins, J. (1985). *The Effects of Modified Jigsaw On Achievements Classroom Social Climate and Self-Esteem in Higt School Science Classes, Learning to Cooperate, Cooperate to Learn.*, Plenum Press, Newyork, S. 231-248.

- Lazarowitz, R., Baird, J. H. & Bowlden, V. (1996). Teaching biology in a group mastery learning mode: high school students' academic achievement and affective outcomes, *International Journal of Science Education*, 18 (4): 447-462.
- Lazarowitz, R., Hert, Z., Lazarowitz, R. & Baird, J. H. (1994). Learning science in a cooperative setting–academic–achievement and affective outcomes, *Journal of Research in Science Teaching*, 31 (10): 1121-1131.
- Mello, J.A. (1993). Improving individual member accountability in small work group settings. *Journal of Management Education*, 17, 253–259.
- Merriam, S. B. (1988) *Case Study Research in Education: A Qualitative Approach*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Mcguire, S. P. (1992). An application of cooperative learning to teaching english as a foreign language in japan , University Of Minnesota, UMI, (Unpublished Master's Thesis), Minnesota.
- Mcmanus, S. M., & Gettinger, M. (1996). Teacher and student evaluations of cooperative learning an observed interactive behaviors. *The Journal of Educational Research*, 90 (1): 13-22.
- Oral, B. (2000). Sosyal bilgiler dersinde işbirlikli öğrenme ile küme çalışması yöntemlerinin öğrencilerin erişileri, derse yönelik tutumları ve öğrenilenlerin kalıcılığı üzerindeki etkileri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* ,2 (19): 43-49.
- Özer, (2002). İlköğretim 4-5. sınıflarda türkçe öğretiminde işbirliğine dayalı öğrenme metodunun kullanımına yönelik bir değerlendirme. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Pauli, R., Mohiyeddini, C., Bray, D., Michie, F., & Street, B. (2008). Individual differences in negative group work experiences in collaborative student learning. *Educational Psychology* 28 (1): 47–58
- Phelps, J.D. (1990). A study of the interrelationship between cooperative team learning, learning preference, friendship patterns, gender and achievement of middle school students, *Dissertation Abstract International*, 52(1): 1631.
- Phipps, M., Phipps, C., Kask, S. & Higgins, S. (2001). University students' perceptions of cooperative learning: implications for administrators and instructors. *Journal Of Experiential Education*, 24, 1.
- Rubin, C. (1999). *Self-Esteem in The Classroom*, Dissertation, Eric: Ed434753
- Salomon, G., & Globerson, T. (1989). When teams do not function the way they ought to international. *Journal of Educational Research*, 13, 89–99.
- Sezer, A. & Tokcan, H. (2003). İşbirliğine dayalı öğrenmenin coğrafya dersinde akademik başarı üzerine etkisi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (3): 227-242.
- Shachar, H., & Sharan, S. (1994). Talking, relating, and achieving: Effects of cooperative learning and whole-class instruction. *Cognition and Instruction*, 12, 313–353.
- Sharan, S. (1995). *Handbook of Cooperative Learning Methods*. Greenwood Press, Westport, Connecticut, London.

- Slavin, R. E. (1991). Cooperative learning and group contingencies, *Journal of Behavioral Education*, 1, 105-115.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, Research, and Practice* (2nd ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Tauer, J. M. & Harackiewicz, J. M. (2004). The Effects of cooperation and competition on intrinsic motivation and performance. *Journal of Personality and Social Psychology*, 86 (6): 849-861.
- Tanırlı, D. & Sağlam, M. (2006). Matematik öğretiminde işbirlikli öğrenmede bilgi değişme tekniğinin etkililiği. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 2 (2), 47-67.
- Tarım, (2003). Kubaşık öğrenme yönteminin matematik öğretimindeki etkinliği ve kubaşık öğrenme yöntemine ilişkin bir meta-analiz çalışması. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Çukurova Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- Walker, A. (2001). British psychology students' perceptions of group-work and peer assessment. *Psychology Learning and Teaching*, 1, 28-36.
- White, F., Lloyd, H., Kennedy, G., & Stewart, C. (2005). An investigation of undergraduate students' feelings and attitudes towards group work and group assessment. Retrieved July 19, 2006, From [Http://Conference.Herdsa.Org.Au/2005/Pdf/Refereed/Paper_250.Pdf](http://Conference.Herdsa.Org.Au/2005/Pdf/Refereed/Paper_250.Pdf).
- Webb, N., & Farivar, S. (1994). Promoting helping behaviour in cooperative small groups in middle school mathematics. *American Educational Research Journal*, 31, 369-395.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (1999). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

SUMMARY

Group work is one of the approaches teachers use most. There are great many researches revealing the positive impact of cooperative learning and group work on many learning products in particular on success and attitude in various fields (Erdem 1993; Gömleksiz ve Özyürek 1994; Gömleksiz ve Onur, 2005; Hevedanlı, Oral ve Akbayın, 2005; Johnson ve Johnson 2000; Johnson, Johnson ve Smith, 1991; Johnson, Johnson ve Stanne, 2000; Lazarowitz, Baird ve Bowlden 1996; Lazarowitz et al., 1994; McGuire 1992; Oral 2000; Sezer ve Tokcan, 2003; Sharan, 1995; Slavin 1991; Tanırlı ve Sağlam, 2006; Tauer ve Harackiewicz 2004; Cartney and Rouse 2006). However, some problems could be encountered in group work (Gatfield, 1999; White, Lloyd, Kennedy, & Stewart, 2005). These problems experienced in the group works are that students work on the topics individually by dividing them, a few students take over the responsibility, some other students do not contribute to the group work, the groups cannot come together except teaching hours and that only those who are going to make presentation prepare for the class but not others. The current study was designed to examine the ideas of preservice students concerning the effective features and problems of group work and using of them more effectively.

The population of the study consisted of the students of Gazi University, Faculty of Vocational Education. 245 of 3rd and 4th grade attending to the teaching programs of Child Development, Home Economics and Nutrition, Handicraft Arts, Applied Arts and Clothing Industry and Fashion Designing were included in the sampling of the study.

In order to determine the perceptions of the students concerning the effectiveness of the studies of group work, a questionnaire comprised of open-ended questions was used. There were 11 items in the questionnaire. Six close ended questions were dealt with how many weeks it took to carry out group work in how many courses, the preference of group work/individual work, the effect of group work on learning and in which courses group work were effective while 5 open ended items were related to the reasons why instructors preferred group work, how they behaved during group work, the effective sides of group work, problems of group work and how they could be made more effective. Given to the questionnaire and the questions were examined and content analysis method was used for the analysis of the data. Firstly, the data were coded and then they are classified and the themes were determined. The data was analyzed according to the determined themes and codes the questionnaire and interview forms in which the same themes were mention while writing the study were examined together. Percentage and frequency were calculated over the data obtained in the questionnaire form.

Depending on the data obtained in the close ended items, it was expressed that besides prospective teachers, his/her relatives found group work effective whereas almost half of them indicated that the knowledge obtained through group work made it hard to learn. In that way, it was found that more than half of prospective teachers thought that group work was not effective. It was also determined that 60.4% of the group preferred group work, and 69.8% of the group work indicated that they found group work more effective mostly in educational sciences.

It was found at the end of the study that according to the students the most effective features of group work were; the ability to talk in front of a group and attaining the experience of teaching, allowing to student participation, improving the sense of responsibility at students, increasing sharing and helping and supporting the interaction between individuals. It was also determined that the problems of the group work were; taking over the same work by a few students, that other students cannot take their responsibility, some students read the presentation from the paper, the student do not detail his / her topic or skip some major issues, disagreement in the group, the problem of time and that lecturers do not guide adequately enough during the group work.

More than half of the students expressed that group work could be made more effective by way of improving student sense of responsibility and evaluating

them separately and not giving the same score for everybody and nearly half of them indicated that it could be made more effective through making them come to the course by preparing the issues. Also, 40.0% of prospective teachers recommended that teachers should teach hard topics themselves, group work should be shorter while 36.7% of them suggested that distribution of the tasks in the group should be made by teachers and that instructors should not carry out group work but teach the topics themselves constantly.

It is thought that group work is mostly preferred by teachers at education however it is not used effectively. Depending on the views of prospective teachers, it is clear that group work carried out at faculties does not bare the learning qualities based on cooperation. Prospective teachers emphasized that group work has mostly turned out to be individual work. As well as thinking that group work is beneficial, prospective teachers believe that it will be more effective when students improve their sense of responsibility and when it is assessed as individual work but not group work. Therefore, prospective teachers should be attained sense of responsibility. Furthermore, group work should not be done so long and different techniques of cooperative based learning should be used.